

Výsledky ze sčítání budou koncem roku

Sčítání lidu, domů a bytů je **nejrozsáhlejší statistické šetření**, které se koná jednou za deset let. Práce na přípravě posledního sčítání započaly už v roce 2006.

Letos v prosinci zveřejní ČSÚ předběžné výsledky ze Sčítání 2011 – za trvale bydlící obyvatelstvo. Veřejnost získá přehled o obyvatelstvu ČR, a to podle pohlaví, věku a stupně vzdělání, dále údaje o jeho ekonomické aktivitě a také informace o národnosti a náboženském vyznání. Za domy bude ČSÚ mít data o jejich celkovém počtu a vlastnících. U bytů to zase budou údaje o právním důvodu užívání, vybavení koupelnou, WC, způsobu vytápění, vybavenosti počítačem a internetem. Definitivní výsledky, které ČSÚ zveřejní v průběhu příštího roku, budou za obvykle bydlící obyvatelstvo. Místo obvyklého pobytu totiž nemusí být totožné s adresou trvalého bydliště.

Náročná příprava

Již na začátku letošního roku startovala informační kampaň, jejímž hlavním cílem bylo vysvětlit, proč je sčítání důležité a jak jeho výsledky ovlivní životy občanů ČR v nadcházejících letech. Kampaň probíhala zejména v televizi, kde se vysílaly dvacetivteřinové informační spoty, a na internetu, kde se kromě spotů využívaly také reklamní bannery a sociální síť Twitter a Facebook.

Na začátku března začali sčítací komisaři roznášet sčítací formuláře do českých domácností a do hromadných ubytovacích zařízení. Polovina dubna byla určena jako termín, kdy měly být vyplněné sčítací formuláře vráceny zpátky statistikům. Občané měli možnost formuláře buď osobně vrátit sčítacímu komisaři, odeslat je obálkou s předtištěnou adresou P. O. Boxu nebo se poprvé v historii zúčastnit sčítání přes internet.

V průběhu druhé poloviny května pak ještě sčítací komisaři navštívili v rámci došetřování vybrané domácnosti, které sice převzaly sčítací formuláře, ale nestihly je vrátit ČSÚ. Začátkem června tak skončila nejviditelnější část sčítání, a to distribuce a sběr sčítacích formulářů.

V té chvíli už ale naplno běžela první fáze zpracování výsledků, do které patřilo skenování a proces validace, tedy rozpoznávání údajů. Celkově bylo sesbíráno 17,3 milionu sčítacích formulářů. Z toho 13 milionů v papírové formě, které bylo třeba naskenovat, a 4,3 milionů elektronicky. Naskenované formuláře se pak dostaly do rukou validátorů, kteří v případě nejasného znaku posuzovali, o jaké písmeno nebo číslici se jedná. Po provedené validaci probíhala fáze kódování. Elektronické i papírové formuláře obsahovaly slovní zápisy, které

bylo třeba zakódovat. Z velké části probíhalo kódování automaticky, ale například u adres, národnosti nebo zaměstnaní byla rozmanitost zápisů taková, že bylo třeba kódovat ručně. Po skončení skenování, validování a kódování se databáze údajů z elektronických a papírových formulářů sloučily do jedné. Teprve potom bylo možné přistoupit k dalším etapám zpracování, nejdříve ke kontrolám přípustnosti hodnot a poté k odstraňování duplicit. Je velmi pravděpodobné, že se někdo sečetl nebo byl sečten dvakrát. Například vysokoškolský student si vyplnil svůj formulář na koleji a jeho rodiče za něj formulář ještě vyplnili doma. Pro srovnání, při Sčítání 2001 bylo takových případů 70 tisíc.

Složitě počítání

Za některé osoby dostal letos ČSÚ více formulářů, od jiných však nezískal žádný. Odhadem se nesečetlo minimálně 130 tisíc lidí. Za tyto chybějící osoby se z eviden-

ce obyvatel (spravuje ji Ministerstvo vnitra ČR) získaly informace, i když ve velmi omezeném množství. Údaje z této části zpracování jsou vstupem pro výpočet předběžných výsledků.

Ve chvíli, kdy je v databázi za každou osobu pouze jeden záznam, je možné přistoupit také k tzv. datové burze, při níž jsou údaje za osoby přiřazovány do domů a bytů podle místa obvyklého pobytu a následně k logickým kontrolám.

První etapa zpracování sčítání je ukončena anonymizací údajů. Při této fázi se odstraní datum narození, rodné číslo, jméno a příjmení, aby nebylo možné dohledat konkrétní osobu. Celé následné zpracování – tvorba odvozených ukazatelů a výstupních tabulek tak již probíhá na anonymizovaných údajích.

Tomáš Chrámek
odbor vnější komunikace